

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
negyedévre 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a késiratok címzendők

Hirdetéseket és nyilfttári közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Fölemelt fővel.

Székely Ferenc dr. igazságügyminiszter a munkapárt értekezletén alapvető és mindeneket följogosító, a magyar álláspont teljes érvényesülését meggyőzően kimutató beszédet mondott az új katonai bűnvádi eljárás ismertetésére. A katonai bíraskodásról szóló javaslat olyan hatalmas, nagyterjedelmű munkálat, amelyet védői és támadói, hívei és bírálói egyaránt csak hosszas, beható tanulmányozás után ismerhethnek meg. Mindaz a gáncs, ami eddig ellene elhangzott, vagy a roppant munkálat nem ismerésén, vagy nemértésén, vagy szándékos félremagyarázásán alapul. Amint ez félreérthetetlenül bebizonyul azokból a magyarázatokból amelyekkel az igazságügyminiszter a törvénynek szövege szerint fölolvastott pontjait kísérte.

Minden alkotás mérlegelésénél kötelességünk számbavenni mindazokat a szempontokat, amelyek irányában az illető alkotásnak kihatása van. Az eddigi gáncoskodók kizárólag politikai szempontból szoltak a javaslathoz, s így is csak a javaslatba való erőszakos belemagyarázásokkal bírtak némi kifogásokra szert tenni. Az igazságügyminiszter, mint a katonai bűnvádi eljárás reformjának egyik megalkotója, s tehát legalapabb ismerője, joggal szállt szembe elsősorban ezekkel a hamis kifogásokkal, majd joggal utalt azokra a nagy emberi, szociális és kriminalisztikai szempontokra, melyek egy ilyen korszakalkotó mű megítélésénél számba veendőek.

Föltéve, hogy volna némi ok a politikai aggályoskodásra; föltéve, hogy kellene hozni valami politikai áldozatot a judikatúra igazságáért és emberséges voltáért: ez a két érdek megérné még ezt az áldozatot is. A védelviségnek, a szóbeliségnek, a föllebbesítésnek, a védelem egyenjóságának, a polgári védők bebocsátásának megvalósítása mind olyan, új korszakot jelentő vivmány, amelyre önzetlennel tekinthet az egész művelt nemzeti társadalom. Mert hisz lehetetlen, hogy a modern kultúrfellegős és kriminalisztika e követelményeiről bárki is lemondhasson, vagy oly kevésre értékelje őket, hogy nem érné meg nekémi politikai áldozatot is. Sőt meg vagyunk győződve, ha ezek a modern pörrendi reformok nem volnának, vagy nem ilyen teljességgel volnának meg a javaslatban, akkor

maga az ellenzék lenne az, mely most már e címen hirdeté irtó háborút a nagy munkálat ellen. Hisz úgy tudjuk, valamikor igen kedvelt pontja volt az ellenzéki fészóalásoknak a katonai bíraskodásnak éppen ily irányu reformja. Csak a rosszhiszeműség vagy elvakult pártszempont vezetheti tehát azokat, akik a reformnak ezt a részét teljesen figyelmen kívül hagyják, elhallgatják s úgy tesznek, mintha e rendkívüli vivmányok jogi és emberi előnyök, a javaslatokban nem is lennének.

Hátha még megtudjuk, hogy az áldozatot érő előnyökért — nem is kellett áldozatot hozni! Hogy éppen ellenkezőleg, a politikai igények is teljes kielégítést nyertek a javaslatban. Hisz valósággal elévülhetlen az érdem, amelyet K h u e n - H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnök és egész kormánya, köztük különösen H a z a i Samu honvédelmi és S z é k e l y Ferencz igazságügyminiszter szereztek, akkor, amikor kormányalépésük után tárgyalásba lépvén Ausztriával, még diszkusszió alapjául sem fogadták el azt a régi elaborátumot, amelyet mint a készülő katonai bűnvádi reformnak, az előző kormányokkal való tárgyalásokból kikerült alapját, eléjük terjesztettek.

Az első, ami ellen tiltakoztak, az osztrák és magyar katonai bűnvádi eljárásnak egyazon törvényben való szabályozása volt. Magyarország büntetőjogi szuverenitása nem tűheti el, hogy még a külön katonai bíraskodásban is egybefoglaltassék Ausztriával. K h u e n - H é d e r v á r y Károly gróf a magyar szuverenitás és nyomatékos demonstrálásához hajthatatlanul ragaszkodott s diadalra is vitte a territorialitás elvét.

A második, amit a K h u e n - kormány keresztülvitt, a magyar államnyelv föltétlen érvényesülése és uralma a magyarországi katonai bíraskodásban. Ez az uralom, az államnyelvnek ez a szerepe annyira megy, hogy még abban az esetben is ha idegen ajku vádlottak többsége között egyetlen magyarul tudó van, a tárgyalás és ítélethirdetés nyelve a magyar. Egy esetben van csak koncesszió a mindenkori szolgálati nyelvvél szemben, ha az nem magyar is, akkor: amikor a tárgyalás, tehát az igazság kihirdetésének érdeke megköveteli a bíróság közvetlen érintkezését a kihallgatottakkal. De ez nem Ausztriának tett engedmény, nem politikai koncesszió, hanem kizárólag célszerűségi rendel-

kezés és mindenek fölött nem speciálisan az új katonai bűnvádi eljárást jellemzi, hanem meg van az a polgári perrendtartásokban is, valamint a polgári bíróságok gyakorlatában is, nálunk ép úgy, mint minden kultúrálamban. És mégis, senkinek sem jut eszébe a polgári büntető eljárást, vagy a polgári bíróságot jogföladással s a magyar államnyelv szuverenitásának megszüntetésével és megsértésével vádolni. A polgári példa legjobban bizonyítja, hogy ez az egy kivételes intézkedés nem érinti a magyar államnyelv szuverenitásának azt a föltétlen érvényesülését, mely az új katonai bíraskodásban foglaltatik.

Helyt nem álló kifogásokkal szemben tehát nemzetünknek szuverenitása két irányban fejeződik ki pregnánsan a javaslatban. Oly eredmény ez, amelyet régen áhitottunk s mely ha a koalíció idején jut vala nekünk osztály részesül, akkor a mai gáncoskodóknak diadalujongásától visszhangzott volna az egész ország.

Mi nem rendezünk hejehuját, hanem a fölburjánzó hamis gáncsal szemben konstatáljuk az igazságot. A véderőreform belső értékénél, emberi, jogi és politikai jelentős tartamánál fogva: felülemelkedik minden pártérdeken és pártszemponton s önmagáért s önmaga által fog diadalmaskodni.

És köszönjük Tiszta István grófnak, hogy ismert férfias és velős ékeszólásával ezt félreérthetetlenül kimondotta:

— K h u e n - H é d e r v á r y Károly gróf és kormánya minden tekintetben megfélelt annak az erkölcsi obligónak, amelyet vállalt s a nyelvkérdést teljesen kielégítő módon oldotta meg. Ép ezért az előterjesztést fölemelt fővel szavazhatja meg mindenki.

Ez az igazság. S ez a Tiszta ajkáról még nagyobb erővel fog szertehangzani az országban.

Vármegyei közgyűlés, Csongrádvármegye törvényhat. biz. tegnap, május 30-án tartotta tavaszi rendes közgyűlését Dr. C i c a t r i c i s Lajos főispán elnökele alatt.

A tárgyszerőzet megkezdése előtt a főispán meghatottan jelentette ki, hogy rövid idő alatt a halál két nagy államférfiut ragadott el a magyar nemzetől. E két nagy ember: H y e r o n i m i Károly, Magyarország zsenialis és faradhatlan szorgalmi kereskedelmi minisztere, a másik pedig B á r ó B á n f y Dezső, a volt miniszterelnök, a nemzeti magyar fajszerelet legtipikusabb kép-

viselője volt. A főispán azon indítványát, hogy az elhunyt két nagy államférfi érdemeit és emlékéit a vármegye, jegyzőkönyvében örökítse meg és hogy családijaihoz részvétiratot intézzen: a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

A gondosan szerkesztett s a vármegye életét teljesen felölelő alispáni jelentésnél Hegyi Antal tette szövé a mértékek hitelesítésénél előforduló zaklatásokat is túlkapásokat. Dr. Nagy Sándor alispán rögtön válaszában kijelentette, hogy ő maga is érzi, hogy az e téren előforduló zaklatásokat orvosolni kell. Előterjesztésére már fel is irt a közigazgatási bizottság a kereskedelmi minisztériumhoz a bajok megszüntetése végett. Addig is azonban felkér mindenkit, hogy az előforduló visszaéléseket konkrét panaszok alakjában hozzák tudomására. Ő maga útastani fogja a járási főszolgabírákat, hogy a felek panaszait vegyék jegyzőkönyvébe s terjesszék be hozzá. A közgyűlés az alispáni kijelentést helyeslő tudomásul vette. Pataki Imre panaszkodott még a szentesi rendőrkapitány ellen, hogy az ebtartási szabályrendeletet nagyon szigorúan hajtja végre, az alispán azután megvizsgáltta, hogy jövőre az ebtartási szabályrendelet és annak végrehajtása még szigorúbb lesz. Ezután megválasztott títkos szavazattal közigazgatási bizottsági taggá: Wimmer Károly Mindszenti lakos s az állandó választmányba, bíráló bizottságba, a nyugdíj választmányba a mezőgazdasági és vasútiügyi bizottságba 1—1 tag.

A vármegyei közutak fejlesztése és fentartása tárgyában keletkezett kereskedelmiügyi miniszteri leiratokat tárgyalta azután a közgyűlés. Jobban mondva meghallgatta Dr. Csérgő Károly első aljegyzőnek mély és komoly tanulmányra való, a vármegyei közutak ügyét teljesen felölelő s minden ízében ismertető bravurozus előadását. Közúti politikáról csupán Cicrici Lajos alispániséga óta beszélhetünk. A 170 kilométer kitévő megegyés általános legnagyobbrésze az ő alispánisága alatt épült ki. El kell ismerni, hogy ugyanezen nyomdokokon halad, a mostani alispán is.

Érthetetlen tehát a kereskedelmi minisztérium ügyi osztályának viselkedése, midőn ezen, közutakban legszegényebb vármegyének utadó költség előirányzatát éppen ötven százalékkal megnyirbálja, az állami dotációt pedig majdnem teljesen elzárja. A dolog ugyanis úgy áll, hogy az 1911—1912. évre 88763 korona lett a költségvetésbe beillesztve s ezt majdnem felére szállította le. Ez az összeg szükséges lett volna részben új műutak építésére, részben a szomszédos törvényhatóságok által már kiépített műutak saját útjainkba való bekapcsolására, mert több műutunk ki van ugyan nagy darabon építve, de van még több olyan, melyet egymástól 2—6 kilométer választ el s ezeken a vonalokon a műut összeköttetés megszűnik. De ezenkívül 38 kilométer műuton alapos javítás eszközözendő; 23 kilométert teljesen újra kell fedő anyaggal ellátni 15 kilométert pedig többé kevésbé javítani kell. Nem a fedőanyag hitványasága idézte elő az utak szükségelt javítását, hanem az utakon lebonyolult nagy forgalom és azon körülmény, hogy az utak nagyrésze két és fél méter széles s a folytonos használatból, az egy nyomon való haladásból, hamar megrongálódik. Az is érthetetlen, hogy az út szélein beképzésére felvett 3000 koronát a miniszter

szintén törölte. Még szerencse, hogy elkésett vele, mert mire a megtagadó rendelet leérkezett: a gödrök már ki voltak ásva s a fák el is lettek ültetve. Végül vannak útjaink, melyeket okvetlenül homokolni kell, a mi 12000 koronát vesz igénybe s így a miniszter általi engedélyezett hitel korlátain belül ezek a munkálatok nem teljesíthetők.

A közgyűlés átváta az előadó pontos és cáfolhatatlan érveléseit, elfogadta annak javaslatát s határozatilag kimondta, hogy újból felül a kormányhoz s kérti fogja a költségvetési előirányzatnak jóváhagyását.

Ezen műut úgynevel különben Szentes város is erősen érdekelve van s nem fog ártani, ha a vármegyével karöltve, maga is megmozdul ez ügyben.

Magyartés község azt kérelmezte, hogy a községek Szentesről vezetd műut, ne a tókelel úton, hanem a község területén vezetessék. A kérelem nem talált partolásra.

A vármegyei tisztai nyugdíj szabályzat módosított tervezetét mutatta be ezután dr. Csúcs János főjegyző. A módosítás egy humánus intézkedést tartalmaz, melyszerint a nyugdíjintézetnek jövőre a díjnokok is tagjai lesznek. A jegyzői nyugdíjszabályzat is változáson ment át. A belügyminiszter egyenes felhívására és útmutatására ugyanis a községi jegyzőknel, a nyugdíj járandóság alapját nemcsak a törzsfizetés, hanem a lakbér illetmény is, — 800 koronáig — fogja képezni s tovább, hogy az elhunyt jegyzőt bizonyos fizetemetzési járuléki is megjelenti. A közgyűlés a délutáni órákban ért véget, néhány kisebb jelentőségű tárgyról lapunk újdonság rovataiban vesznék hírt olvasóink.

A jegyző és a községi autonómia.

A községek autonóm életének minden megnyilvánulásában ott van a község jegyzője; ez ad tartalmat, életet az autonómia működésének s még azokban a községekben is, amelyek képviselőtestületeikben nagyobb foku és számu intelligenciát foglalnak be, a kezdeményezést az autonóm élet minden tereén a jegyzőtől várják s ennek kell irányt szabnia az autonómia feladatainak, ennek kell keresnie azokat a feltételeket, amelyeket az autonómiának a község fejlődése szempontjából biztosítania, illetve megszereznie kell.

A jegyző ma ebbeli hivatásának megfelelő, amennyiben lehetővé teszi reá néve felettes hatóságának, a főszolgabírónak elfoglalt álláspontja és a vármegye felfogása, mert — sajnos — ma a községi autonómia életműködésébe a felettes közigazgatási hatóságok gyakran és illetéktelenül avatkoznak be, saját akarataikat kényszerítvén a községre és a jegyző nem képes kellő erővel megvédelmezni az autonómia határait, mert fejelemleg teljesen ki van szolgáltatva a vármegye önkényének, miből folyólag kénytelen azok illetéktelen beavatkozásait tűrni, sőt igen sokszor magát a felettes hatóság akarata eszközözteti átadln.

Természetesen e visszáállapot ma nem tisztázható, mert a ma érvényben lévő községi törvény lehetlenné teszi, hogy a jegyző teljes bátorsággal és erélyel szálljon szembe minden oly szándékkal, amely a községi autonómia jogainak megcsorbitsára irányul, mivel az esetben, ha bátran visszaverne minden, az ellene intézett támadást, saját existenciáját tenné kockára.

A községek autonóm szabadságának palládiuma a jegyzőnek felettes hatóságaitól való fejelemi függetlenítés: lesz, mihez képest ennek bekövetkezése fontos községi érdek, mert az autonóm szabadságok teljes gyakorlatához fűződik a község fejlődését, haladását biztosító előfeltételek megszerzése.

Ma a jövő községeinek, a nagy községi reformok után is, a jegyzőben keressük és

találjuk ama szervezt, amely a községi autonóm élet vezetésére és irányítására hivatott és mi a reformált községi igazgatásban a mainál sokkal intenzívebb szerepet kívánunk juttatni a jegyzőnek az autonóm élet megnyilvánulásában.

A jegyző, akinek existenciáját garanciát nyújtó, üldözésekre fel nem használható fejelemi törvények védelmezik, akinek jogai, kötelezései fére magyarázhatatlanul körül vannak írva a szolgálati pragmatikában, minden idegen befolyástól függetlenül, egyedül saját legjobb érdektől. A gondosra bízott községi érdektől vezéreltve, kétségtelenül betudja tölteni az autonóm életben reá váró szerepkört, meg fog felelni a hozzá fűződő összes várakozásoknak.

A jegyző által az autonóm életben elfoglalandó hatáskört illetőleg a vélemények különbözök. Vannak, akik a jegyzőt óhajlják a községi képviselőtestületek elnöki székében látni, míg az előadói teendőket a jegyzői személyzet egy tagjára kívánják ruházni, abban a jogot feltevében, hogy egyetlen egy jegyzőleg nem lesz, amelynben legalább egy jegyzőleg képzett szervezett állást betöltő segédjegyző ne legyen. Vannak mások, akik a képviselőtestületi elnöki állások betöltését — szabad választás útján, — magukra a képviselőtestületekre akarják bízni, azért mert a jegyző az előadói székéből sokkal inkább képes irányítani és vezetni az autonóm élet által felszínre vetett ügyek intézését, mint elnöki minőségében, mivel az elnök kevésbé foyhatik bele a tárgyalás rendjén felmerülő vitákba és így álláspontját kevésbé képes közakarattá cnelni.

Mi a magunk részéről is szivesebben látunk a jegyzőt az előadói, mint az elnöki székben, éppen a fentebb felhozott okokra fogva, ugy azonban, hogy az autonóm feladatok intézésére hivatott testületeket harmadik személyekkel s hatóságokkal szemben nem az elnök, hanem az előadó jegyző képviselje amennyiben a képviseltek szüksége nem a jegyző által közbevetett felebbezésel bírálása miatt vált szűségessé.

Abban, hogy nem az elnök jelentkezik kifelé az autonóm szerv képviselőjeként, nem látunk semmi lehetlenséget, mert a jegyző e képviseltek teljesítésére képesebb, mint a többnyire dilettáns elnök s mert ez eset nem is áll egyedül és nem képez újítást, ugyanis a vármegyei törvényhatóság bizottságok közgyűléseiben az elnöki teendőket a főispán látja el, míg a törvényhatóság bizottságok kifelé a vármegye alispánja képviseli.

A jegyző, mint előadó, miatt az elnök támogatója, sokkal becsesebb munkásságot képes kifejtetni, mintha tevékenysége kimerülne az elnöki feladat formáságainak betöltésében.

Mi — amint ennek már több ízben kifejezészt adtunk, — a mai jegyzőválasztási rendszer helyett a jegyzők alkalmazásánál a kinevezést kívánjuk behozni, természetesen úgy, hogy a kinevezési rendszer sz független fejelemi bíróság között junctum létesítésék, mert a független fejelemi bíróság felállításra kellő garanciául szolgál arra, nézve, hogy a végrehajtó hatalom a jegyzők nagy és a népmilliókra befolyással bíró testületet nem használhatja fel nemzeti czélok letörésére.

Azon állásra, hogy a jegyzők kinevezés útján nyerjék el alkalmaztatásukat, a választási rendszernek oly benső hibái vezetnek bennünk, amelyek semmiféle reformmal ki nem írhatók, mert magának a választási eljárásnak természetéből folynak. A választási rendszer mellett nincs biztosítva, hogy a jegyzői pályára lépő ifju állashoz jut, nincs biztosítva a már megválasztott jegyző részére a megérdemelt előléptetés, de nincs arra nézve sem semmiféle biztosíték, hogy a megválasztott jegyzők mindenike képesek, alkalmasak a választás útján nyert állás betöltésére, mert a speciális képesség a választásoknál éppen a legcsekélyebb indító ok a választás eredményének kialakulására.

Azon álláspontunk, hogy a jegyző kinevezés útján nyerje el állását, semmilyen oldalról kellő érvekkel meg nem érsoltott; ezt kívánják magának a községi igazgatásnak

és a jegyzői karnak érdekei is, mi tehát, akkor, amidőn a reformált községi igazgatás szélesen megnyíló perspektívát látjuk: a jegyzőt, mint kinevezett állami tisztviselőt tekintjük.

Kérdés, most már az, hogy a kinevezett jegyző alkalmas-e arra, hogy a községi autonómia nagy feladatainak intézése reá megnyugvással bízassanak, kérdés, hogy a kinevezett jegyző azzal a szeretettel, gondossággal fogja-e a községek autonóm hatáskörébe eső ügyeit intézni, amilyen szeretettel, gondossággal ma a választott jegyző csúng községei érvényesíthető érdekein!

Mi e tekintetben nem aggodunk, A kinevezett jegyző a községi életnek ugyanazon iskoláját járta ki, — mint a választott, a kinevezett jegyzőt a törvények éppen úgy kötelezik az autonóm feladatok ellátására, mint a választottat s minősítése függ az autonóm hatáskörben elért eredményektől is; igyekezete tehát nem lehet kisebb a községi érdekek kielégítése terén, mint a mily igyekezettel ma azon a választott jegyző küzd.

Azt mondják sokan, hogy a választott tisztviselő a választás ténye által elválaszt-hatalatlan érzelmi kapcsolatok fűzetik hozzá ahhoz az önkormányzati testülethez, amely őt a választás folyamánaképpen keblére ölelte. Az e felfogáson lévőket is állítják, hogy a kinevezett tisztviselőket semmiféle érzelmi szálak nem kötnék a községhez és a kinevezett jegyző, idegenül alván a községben, nem léven gyökere: abban hiányzani fog benne a szeretet és az együttérzés a község érdekei iránt, amely érzelmet pedig nélkülözhetetlen feltételnek annak, hogy a jegyző községe sorát igazán szívén viselje.

Mi nem félünk attól, hogy a kinevezett jegyző községét mostoha gyermekekkel kezeli, pedig mi a községi érdekek megóvását, a községek lehető nagyarányú fejlődését mindenkor elsőrangú nemzeti célul vallottuk és éppen a községek jelentőségének felismerése vitt bennünket arra a gondolatra, hogy a községi igazgatás érdekeinek kivívásáért harcot indítsunk, harcot folytassuk mindaddig, amíg azok az érdekek kielégítést nem találnak. Ismételjük, nem tartunk attól, hogy a jegyző, ha nem választatik, hanem kinevezés útján nyeri el állását, községe érdekeivel szemben közönyös lesz, hiszen ma is a jegyző idegen attól a községtől, amelynek jegyzőjévé választottak, annak érdekei fejlődése nem készítették, tettekre nem készítették megválasztása előtt s mégis, amidőn a választás után jegyzői székét elfoglalja szívének lelkének minnen érzése együtt dobban községével, azzal való közösséget tehát maga az alkalmaztatásnak a jegyzői szék elfoglalásának ténye szüli meg, — e tényre nézve pedig alárendelt jelentőségű maga az alkalmaztatás módja.

A jegyző ha elfoglalta valamely községben a jegyzői székét, azzal a községgel együtt értes, annak a községnek bajai az ő fajtáma, mert nem az alkalmaztatásnak nem mikéntje, hanem faktuma tette őt működése tartamára a község szerető, annak minden érdekeiért hevülő polgárává.

A községi jegyzői kar bezonyította, hogy hivatalának magaslatán áll a kötelezettségjeljes tekintetében az első közbe tartozik; előtte a jövőben is csak kötelesek lesznek a világító fátyla, amely követendő útját megjelöli.

Mi azt tartjuk, hogy a községek autonómiájának kiterjesztése, az autonóm jogoknak minél szabadabb gyakorlása s a jegyzőnek a községtől, felettes hatóságaitól függetlenítése s részére az autonóm hatáskörben széles szerepkör biztosítása: eredményezni fogja a haladás terén elmaradt községeink fejlődését.

Üjdonságok.

Szentes, 1911. május 27.

A régészeti múzeum ünnep és vasárnapokon d. u. Z — 5 óráig nyitva.

— Városi közgyűlés. Szentes város képviselőtestülete a folyó hó 6-án, pünkösd utáni kedden délelőtt 9 órakor közgyűlést tart a vármegyeház nagytermében. A közgyűlés tárgysorozatainak fontosabb ügyei a következők: Tanácsi előterjesztés a kataszteri munkálatok költségfedeztéről. — A tyukpiactér kibővítéséhez szükséges telkek adásvételi ügye. — A nyugdíjváltásmány javaiata M a g y a r József tanácsnok nyugdíjazása ügyében. — Szabályrendelet az ingatlanok átruházása esetén fízetendő városi átirál díjakról, — szabályrendelet az ásványvizek és szikviz megadóztatásáról. — Szabályrendelet a városi mázsákról és mázsadíjakról.

— Pünkösdi istentiszteletrendje. Az evangélikusok templomában pünkösöd első napján Dr. Halmi Béla mondja a szent beszédet, míg Petrovics Soma esperes urvacsorát oszt. Az ünnep második napján ugyancsak az esperes végzi az oktatott iskolásokkal a konfirmációt. Mindkét napon a megjelent új énekeskönyvből kieszemelt énekszámokat énekel a gyülekezet.

— Kereskedőtanonc iskolai bizottsági alakulás. A városi képviselőtestület által három évre választott új kereskedőtanonc iskolai bizottság kedden délelőtt 9 órakor tartotta alakuló ülését. Mátéffy Ferencz Dr. polgármester elnöklése mellett, a polgármesteri hivatalban. A bizottság ezuttal elnökké Mócz Kálmánt, alelnökké Hoffmann Jakobot s jegyzővé Plohn Samut választotta meg. A kereskedőtanonc iskolai bizottságra a közel jövőben elég fontos feladat hárul: az, hogy kiepítse fokozatosan az első fokú kereskedelmi iskolát, melynek a most folyó tanévben az első osztálya nyílt meg, még ez évben a második, majd a harmadik osztályra, ami pedig a tanerők kellő megválasztása érdekében nagy figyelmet és körültekintést igényel.

— A vetés állása. A földművelésügyi miniszternek országszerte nagy érdeklődéssel várt vetésjelentése szerint az északkeleti hegyvidékeken előfordult éjeli fagy a tengeriben, burgonyában és babban s néhol a már virágzó rozsban kárt okozott. A buza-éte az ország legnagyobb részén kitűnően fejlődött. A déli vidékeken a korai vetés kalászt hajt, egyes helyeken a hős és nedves időjárás hatása alatt a levelek sárgák s rozsdafoltosak lettek, különben teljesen egészségesek. A rozs májusban igen szépen fejlődött, a kalaszok jól kifelődtek, a déli vidéken azonban a rozs már elvirágzott. Ahol a májusi fagy virágzásában érte a kalászt, ott hibás lesz a szemképződés. A zab részbeni fejlődését hátráltatja a rossz időjárás. A tengeri hibátlanul kelt és kielégítően fejlődik, de nekij is ártott a hideg.

— Vizsgák rendje az állami népisiskolákban. A Szentes kerületi állami elemi népisiskolák gondnoksága az iskolai évről vizsgák rendjét erre a tanévre a következőkben állapította meg: Június 7-én délelőtt Hékd I., délután Hékd II., kiküldöttek: F u t ó Zoltán és P a p Imre; — június 8-án d. e. külső Dónát, délután belső Dónát, kiküldöttek: P a p Lajos és P a p Imre; 9-én d. e. Eperjesszél, délután Mucsihát, kiküldöttek: Dr. Ulár István, Káló Gyula és P a p Imre; — 10-én délelőtt Belsőcsér, délután Kaján, kiküldöttek: P a p Lajos és P a p Imre; — 12-én délelőtt Kistóke, délután Vekerhát, kiküldöttek: F u t ó Zoltán és P a p Imre; 13-án délelőtt derekegyházi

oldal, délután Berek, kiküldöttek: dr. Ulár István, Bárkai János és P a p Imre; 14-én délelőtt Nagytóke, délután Zalota, kiküldöttek: dr. Ulár István, Czákó Imre és P a p Imre. A vizsgák a mondott napokon és iskoláknál mindenkor délelőtt 9, délután pedig 3 órakor kezdődnek s azokra a gondnokság úgy a szüléket, mint a tanügybarátokat cenzel meghívja.

— Festő művészeti kiállítás. Piroksa István csongrádi festő művész f. hó 11-től kezdve 19-ig bezárólag a vármegyey székház e célra a Dr. Nagy Sándor által napgyár által szives kézséggel átengedett nagytermében művészeti kiállítást rendez. A mintegy 150 daraból álló olaj festmény legnagyob részé lájképeket és arckép stúdiumokat ábrázol. Volt alkalmuk a festményeket megtekinteni s azok egyfő-egy változatos karakterisztikus, poétikus afföldi hangulatot tükröznek vissza. A technika egyszerűen: splendidi. A kiállítást Dr. Cicatrix Lajos főispán ünnepélyesen fogja megnyitni. Az ünnepélyen részt vesz Gróf Károlyi Imre is, a festő művészest elismert maceenásza. A kiállítás a jelzett napokon d. e. 10 óratól d. u. 6-ig lesz nyitva. Belépődij 50 fillér. A festőművész a tárlatot a polgári leányiskola és a főgimnázium növendékeinek Ürnapiján d. e. 11 órakor, teljesen díjtalanul fogja bemutatni.

— Magán vizsgálatok a helybeli főgimnáziumban f. hó 12, 13 és 14-én tartatnak meg. Jelentkezni 12-én reggel 8 óráig kell az intézet igazgatójánál mivel az írásbeli vizsgálatok ezen a napon tartatnak meg. A szóbeli vizsgálatok 13 és 14-én lesznek megtartva.

— Szentes helyettes polgármesteri állásának a mindenkor főjegyzőre való átruházását elrendelő közgyűlési határozatot, illetőleg az erre vonatkozó szabályrendelet módosítást a törvényhatóság közgyűlés f. hó 30-án tartott közgyűlésében jóváhagyta, cennél fogva a mai naptól kezdve Szentes város helyettes polgármestere: B u g y i Antal főjegyző, kit ezen új állásában örömmel üdvözlünk.

— Házasság. Hód y Lehel zalamegyei várm. aljegyző, Hód y Pal csongrádi járási számvevő fia ma lép házasságra Zalaegerszegben Bugdevics Emila úrlánygyal.

— Jégverés. Május 30-án délután 4 órakor jégzivatar vonult át városunk felett. Helyely-közel dió nagyságú jégdarabok esetek, Szerence, hogy a város belterületén sűrű erővel esett a jég s így nagyobb kárt nem okozott. De mink értesültünk, a kistiszai szigeten a szálló termést, teljesen elverte a jég.

— Katonazenekari hangverseny. A városi Petőfi-szálló bérője: Pirithy Mátyás mindenképen igyekszik vendégelői kerthelyiségét a községgel kellemes esti szórakozóhelyiségévé emelni. Csak imént nyitotta meg a nyári évadra díszesen újra rendezett kert-helyiségét kitűnően sikerült halvacsorával és ime, pünkösd másnapján már katonai hangversenyt rendez ugyanott, igen méreket, 60 filléres belépő díjjal, a szegedi honvéd zenekar közreműködésével úgy, hogy kedvezőtlen idő esetén a hangversenyt a színházteremben tartják meg. Közönségünk mindig nagy kedvelője volt a múltban a katonai zenekaroknak s minthogy a Petőfi-szálló vendégelői konyhája kitűnő, italai tiszták, a kiszolgálás gyors és pontos, — hiszük, hogy ezúttal is rendkívül látogatott lesz ez a pünkösd másnapki kert estély.

— Diák majális. A helybeli főgimnázium tanulóinak torna vizsgája az Erzsébet ligetben f. hó 22-én tartódik. Ugyanaz nap lesz a Diák majális is.

— Szegény gyermekek segélyezése. A Belügyminiszter a vármegyének 4900 korona

államsegélyt küldött a 7 éven felüli állami gondozásban lévő gyermekek segélyezésére. Ez a segély a községek terhelése arányában fog felosztani.

— A Lajtha vizét elakarják vezetni. Ős idők óta határfolyamot képez a Lajtha Ausztria és Magyarország közt, szálló igévé vált a megkülönböztetés Magyarország és Ausztria közt: Lajthár innen, Lajthán túl. Most azt a határ folyót mely közös területet képez, egy falánk osztrák kereskedelmi társaság óriási költséggel osztrák területre akarja elvezetni, hogy a folyam hajtó erejét osztrák ipari célokra felhasználhassa. Ezen merénylet ellen az ország összes törvényhatóságai tiltakoznak.

— Zászlószentelés. Mint erről egyszer már hírt adtunk, a szentesi általános népkör pünkösöd másnapján délelőtt szenteli fel új zászlóját, megfelelő ünnepség keretében s a zászlószentelés aktusa a kath. templomban fog lefolyni, a pünkösöd másnapján délelőtti istentiszteletén, fél 9 órakor. A díszes új zászló előállításai költsége, mint bennünket értesítenek, 1400 korona s mert a kör, — egyszerű munkásoknak önmivelődési köre, vagyoniilag nincsen abban a helyzetben, hogy ezt a sajátjából fődözze, — a rendezőség mintegy 700 zászlószegget küldött szét, remélve, hogy akik ilyen szegget kaptak, a zászlószentelés költségéhez hozzá fognak járulni. Részünkről melegen ajánljuk ezt azok figyelmébe, akik zászlószegget kaptak, azaz, hogy ne sajnálja senki az erre adandó néhány koronát, mert az általános népkör, melynek tagjai nem turbaless elemek, méltó, erre a partiógásra.

Köszönetnyilvánítás.

A szeretetnek és elismerésnek azon sokféle megnyilvánulásairól, amellyel ugy helybeli, mint vidéki ismerőseim s tisztelő barátaim 50 éves kántrói működésem alkalmából elhalmoztak s ezáltal ezen rám nézve nagy örömmel még inkább felejtethetlenné tették; ezen az uton mondok köszönetet, kérve a mindenség hatalmas urát, hogy adjon a mi városunkban áldást a közélet minden munkására s azokra, kik őket megbecsülik. Szentes, 1911. május 31. Joó Károly.

Felolós szerkesztő: BANFALVI LAJOS.

kiadóulajdonosa »Szentes és Vidéke« könyvnyomda

Értesítés.

A városi jéggyárban termelt jégnek házhoz való szállítása folyó évi június hó 1-én reggel meg fog kezdeni.

Erről azzal értesítem a közönséget, hogy a jégnek kilója házhoz szállítva 3 fillérben állapított meg és hogy 5 kilónál kevesebbet nem szolgáltatunk ki.

Felhívom a közönséget, hogy a heti vagy a havi jégszükségletéről bárcát a javadalmi hivatalnál váltssa meg és ezt a gazdasági tanácsoknak adja át, mert a jég házhoz való szállítása csak is a bárca átszolgáltatása után fog eszközöltetni.

Szentes, 1911. évi május hó 29-én

Kalpagos Szabó Imre
gazdasági tanácsnok.

Gyermektelen éltesebb
házaspár, kellemes

ingyenlakást kap

azonnal egy öreg ember
gondozásáért, akinek élelme-
zéséről nem kell gondoskodni.
Hol? megmondja lapunk
kiadóhivatala

Eladó föld.

Fábiánban az iskola mellett eladó
40 hold föld teljesen megfelelő tanya-
épületekkel. Értekezni lehet Bartha
János u. 9 sz. alatt (Kispiac) 4-2

H A Ö N

egy gazdaságos
üzembiztos
kiváló munkateljesítményű

mótoros cséplőkészletet előnyös árban

kedvező fizetési módzatokkal teljes szavatossággal, beszerezni óhajt, úgy forduljon megkereséssel

SZÜCS ÖDÖN

Budapest, VI. Nagymező-útca 66.

szám alatti mezőgazdasági és ipari gépkereskedelmi vállalatok mely cég felszólításra árjegyzéket és költségvetést díjmentesen küld meg.

Szentesi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár.

Pályázati hirdetés.

A szentesi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága pályázatot hirdet egy pénzbeszedő szolgái és egy külellenőr végrehajtói állásra.

A pénzbeszedő szolgái állás javadalma évi 600 korona fizetés, 130 korona ruha átalány, természetbeni lakás, fűtés, világítás. Az állás egy év után végleges és nyugdíjkepes.

A külellenőr végrehajtói állás javadalma évi 600 korona fizetés, az Állás az Országos Pénztár hozzájárulásaig ideiglenes.

A pályázat határideje június 15.

A pályázati kérvények ezen határidőig a ker. pénztár igazgatóságához címezve, a pénztár helyiségében a hivatalos órák alatt adandók be.

A sajátkezűleg irt pályázati kérvényhez csatolandó: születési bizonyítvány, elemi iskolai bizonyítvány, erkölcsi bizonyítvány és a pénztár főorvosának bizonyítványa, hogy az illető teljesen egészséges. A nem teljes

korúak és a 40 évesnél idősebbeknek a pályázatból kizártnak.

A megválasztott pénzbeszedő szolgáló köteles a pénztárnál 100 korona övédekot letenni.

Mindkét állás a választás után azonnal elfoglalandó.

Szentes, 1911. május 31.

Lévai Antal Bánfalvi Lajos
ügy. igazgató. elnök.

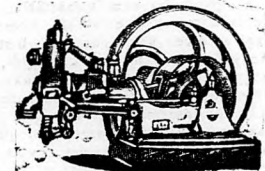
Ház eladás

A Horváth Gyula-utcában, mely a város egyik legforgalmasabb utcája eladó egy 600 négyszögöl területű telekkel bíró ház. A telken egy 4 szobás és egy két szobás utcai továbbá egy 2 szobás, előszobával bíró udvari lakás, szépen beállított szőlős és gyümölcsös kert, árterzi vízvezeték és minden lakatolt elkülönített szükséges mellékhelyiség van. Esetleg a telek telekese, melyen egy 2 szobás utcai és egy 2 szobás udvari lakás van külön is eladó. Ugyanott egy 2 szobás udvari lakás ez évi Szt.György napotól bérbe adó. Cim megudható lapunk kiadóhivatalában.

Drezdai Motorgyár

részvénytársaság

Németország egyik legrégebbi és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú

Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-MOTOROKAT és LOCOMOBILOKAT
— valamint szivógyázmotorokat —

Meglepo ujdonság!

EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő

óránként csak kb. 1 fillérbe kerül

Vezérképvislet: 26-2

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12-91
Legmesszebbmenő jótállás. Kedvező fizetési feltételek

Eladó ház.

Szóke István III. ker. Kossuth
útca 25 számú háza kedvező fizetési
feltételek mellett eladó. 10-4